

Skatta- og avgjaldsmál avgerðir

Mál nr.: 08-02-21-61	Lóg: Kg 2000 um avmarking í fiskimannafrádrátti § 2 Kg 2004 um avmarking í fiskimannafrádrátti § 2 Skattalógin § 25a, § 33, § 60	Avgerð tikin: 24.06.2009
---------------------------------------	---	---

Avmarking av frádrátti í inntøku frá fiskiskapi

Samandráttur:

TAKS hevur fyri inntøkuárin 2003 og 2004 avmarkað frádráttin hjá kærara í veiðuinntøkum eftir § 25a í skattalógini, soleiðis at frádrátturin einans verður givin av teimum fyrstu 500.000 kr. Henda avgerð er staðfest av tí Kommunalu Skattakærunevndina. Skatta- og avgjaldskærunevndin hevur avgjørt at staðfesta avgerðina hjá tí Kommunalu Skattakærunevndini. Víst er á, at kunngerð nr. 117 frá 14. desember 2000 um avmarking í frádrátti í inntøku frá fiskiskapi, hevur heimild í § 33, nr. 17 í skattalógini, aftaná at § 60, stk. 1, nr. 9 í skattalógini verður strikað, og at tað ikki eyðsæð er í strið við § 43 í grundlógini og § 41 í stýrisskipanarlógini at leggja rættin til at áseta avmarking av frádráttinum av inntøku í kunngerð, soleiðis sum tað er gjørt í fyrrverandi § 60, stk. 1, nr. 9 og síðani í § 33, nr. 17 í skattalógini.

Avgerð

Kært er um, at TAKS fyri inntøkuárin 2003 og 2004 hevur avmarkað frádráttin í veiðuinntøkum eftir § 25a í skattalógini, soleiðis at frádrátturin einans verður givin av teimum fyrstu 500.000 kr. fyri hvørt árið.

Viðvíkjandi lógargrundarlagnum er upplýst, at við virkna frá 1. januar 1998 varð løgtingslóg nr. 86 frá 1. september 1983 um landsskatt og kommunuskatt (skattalógin) broytt við at innseta § 60, stk. 1, nr. 9 sum m.a. ásetti, at *fiskipartar o.a.m. gjørdir upp sambært § 25a, stk. 3-7, tá hesir eru lækkaðir við 15%, verða at rokna sum A-inntøka. Landsstýrismaðurin í skattamálum kann tó í kunngerð áseta, at tann parturin av inntøkuni frá fiskiskapi, sum er hægri enn 500.000,-, verður ikki lækkaður.*

Sambært kunngerð nr. 117 frá 14. desember 2000 um avmarking í frádrátti í inntøku frá fiskiskapi, sum hevði heimild í § 60, stk. 1, nr. 9 í skattalógini varð ásett, at lækkingin av omanfyrinevndu inntøku varð avmarkað til 15% av í mesta lagi kr. 500.000,- um árið, ella í mesta lagi kr. 75.000,- um árið. Hendan broyting hevði virkna fyri inntøku av fiskiskapi, sum varð vunnin frá og við 1. januar 2001.

Við løgtingslóg nr. 93 frá 5. desember 2002 um broyting í løgtingslóg um landsskatt og kommunuskatt, verður § 60, stk. 1, nr. 9 strikað, jb. § 1, nr. 6 í hesi lóg. Í § 33 verður sett nr. 17) sum ásetir, at 15% av veiðuinntøkuni o.a.m. gjørd upp eftir § 25a, stk. 3-7, skal dragast frá, tá inntøkan verður uppgjørd. Landsstýrismaðurin kann tó í kunngerð áseta, at tann parturin av inntøkuni frá fiskiskapi, sum er hægri enn kr. 500.000, ikki verður lækkaður. Hendan lóg er galdandi frá 1. januar 2003, jb. § 2 í hesi lóg.

Við hesi broyting av skattalógini verður § 60, stk. 1, nr. 9, sum kunngerð nr. 117 frá 14. desember 2000 er lýst at hava heimild í, strikað. Heimildin til at áseta reglur í kunngerð, sum

avmarka frádráttin í inntøku frá fiskiskapi, verður flutt til § 33, nr. 17. Kunngerðin verður tó ikki broytt og vísir tí enn til § 60, stk. 1, nr. 9, sum heimild fyri kunngerðini.

Við kunngerð nr. 35 frá 1. juni 2004 um avmarking í frádrátti í inntøku frá fiskiskapi verður ávísingin til lógina broytt soleiðis, at kunngerðin nú vísir til § 33, nr. 17 í skattalógini sum heimild fyri kunngerðini, og hon setir úr gildi kunngerð nr. 117 frá 14. desember 2000 um avmarking í frádrátti í inntøku frá fiskiskapi. Kunngerðin ásetir, at lækkingin fyri tær inntøkur, sum verða gjørdar upp eftir § 25a, stk. 3-7 í skattalógini, verður avmarkað til 15% av í mesta lagi kr. 500.000 um árið, ella til í mesta lagi kr. 75.000 um árið.

Við løgtingslóg nr. 88 frá 20. desember 2004 um broyting í løgtingslóg um landsskatt og kommunuskatt verður § 33, nr. 17 orðað soleiðis: “14% av veiðuinntøkuni og annað mangt gjørt eftir § 25a, stk. 3-7. Tann parturin av inntøkuni frá fiskiskapi, sum er hægri enn 470.000 kr., verður ikki lækkaður.” Við hesi lógarbroyting verður avmarkingin av frádráttinum í inntøku frá fiskiskapi frá 1. januar 2005 ásettur í skattalógini. Hetta er tó hesum máli óviðkomandi.

Tann Kommunala Skattakærunevndin hevur tann 7. oktober 2008 tikið avgerð um, at álíkningarnar av kæraranum fyri 2003 og 2004 eru gjørdar sambært táverandi ásetingum í lóg og kunngerðum, og verða tí staðfestar.

Í avgerðini ger nevndin vart við, at hon er ein partur av skattaumsitingini, sum er beinleiðis bundin av teimum í Føroyum galdandi lógum og fyrimælum undir hesum kunngerðum, sum eru fyrisetar við heimild í lógum. Skattakærunevndin fer tí ikki at taka støðu til spurningin, um ásetingar í skattalógini ella kunngerðir, sum eru kunngjørdar á lógligan hátt, eru í samsvari við grundlógina ella stýrisskipanarlógina, ávikavist hava heimild í skattalógini.

Nevndin vísir á, at hon í einum máli sambært lógini um Toll- og skattafyrising hevur heimild til at taka alla skattsetingina upp til viðgerðar. Hetta vísir á, at nevndin er ein partur av umsitingini og tí útinnaði valdinum, og ikki ein partur av tí dømmandi valdinum, sum dómstólarnir eru tað. Uppgávan hjá tí útinnaði valdinum er at útinna tær avgerðir (lógir), sum lóggevandi valdið hevur tikið. Tað ber ikki til hjá tí útinnaði valdinum at sýta fyri at útinna og umsita tær lógir, sum lóggevandi valdið hevur samtykt. Um ein borgari heldur, at ein lóg ikki er sambærilig við stýrisskipanina, hevur hann møguleika fyri at lata tað dømmandi valdið (dómstólarnar) taka støðu til henda spurning. Tað útinnaði valdið kann ikki taka støðu til hetta, tí hesin møguleiki sambært trýbýtinum av valdinum einans liggur hjá dømmandi valdinum.

TAKS hevur í hesum máli tikið avgerð, sum er fult í tráð við galdandi lóg og kunngerðir. Tað er ein sannroynd, at tær lógir og kunngerðir, sum líkningarvaldið hevur brúkt sum heimild fyri avgerðunum, eru lógliga kunngjørdar í Kunngerðablaðnum.

Spurningurin, um kunngerðin hevur lógarheimild, er, soleiðis sum stýrisskipanin er uppbygd, ikki ein spurningur, sum skattakærunevndin ella fyri tann saks skuld TAKS kann avgera, tí skattakærunevndin sambært stýrisskipanina er ein partur av útinnaði valdinum. Eisini í hesum førinum er tí talan um ein spurning, sum sambært stýrisskipanina einans kann avgerast endaliga av dómvaldinum.

Tá álíkningarnar av kæraranum fyri 2003 og 2004 eru gjørdar sambært táverandi ásetingum í lóg og kunngerðum, hevur skattakærunevndin samtykt at staðfesta álíkningarnar.

Kæruumboðið vísir m.a. á, at frá 1. januar 2003 og til 1. juni 2004 er ongin kunngerð til, sum hevur nakra lýsta heimild í skattalógini. Í hesum tíðarskeiði er kunngerð nr. 117 frá 14. desember 2000 ikki enn lýst at fara úr gildi, men sambært kunngerðini sjálvari hevur hon

heimild í § 60, stk. 1, nr. 9, sum ikki er til longur. Av somu orsök kann kunngerðin ikki á nakran hátt vera galdandi, tí um so var, so var heldur ikki neyðugt við nýggjari kunngerð, sum hóast alt kom 1½ ár seinni, og við neyvt sama innihaldi.

Áskoðanin hjá kærumboðnum er, at ásetingin í skattalógini, sum sigur, at “landsstýrismaðurin kann tó í kunngerð áseta, at tann parturin av inntøkuni frá fiskiskapi, sum er hægri enn kr. 500.000, ikki verður lækkaður” hevur ikki gildi. Trupulleikin við hesari áseting er nevnliga, at her er talan um brot á Lex Superior prinsippið, tí sambært § 43 í grundlógini og § 41 í stýrisskipanarlógini er greitt legalitetskrav til og delegatíonsforboð fyri áseting, broyting og avtøku av skatti.

Um løgtingslóg hevur áseting, sum forboð er fyri í grundlógini ella stýrisskipanarlógini, ella sum í hesum førum, báðum, so hevur henda áseting ikki gildi, tí grundlógin og stýrisskipanarlógin eru yvir løgtingslóg í tign og gildi.

Ásetingin í skattalógini um, at landsstýrismaðurin kann í kunngerð áseta avmarking í frádrátti av skatti er í roynd og veru ein delegatión av lóggávuvaldi. Hetta er greitt brot á delegatíonsforboðið, tí hevur ásetingin ikki gildi.

Landsstýrismaðurin hevur ikki lóggávuvald. Tí vil einhvør kunngerð, sum hann lýsir við heimild í hesi somu áseting, ikki lúka legalitetskravið til áseting av skatti. Kunngerðin hevur tí ikki gildi. Sjálvt um kunngerðin annars formelt er í lagi, so kann hon ikki fáa gildi, tí heimildin, sum kunngerðin byggir á, er í einari áseting, sum onga heimild hevur.

Kærumboðið førir fram, at tað er eyðsæð, at tað, sum her er umrøtt, er ein trupulleiki, sum ikki er spunnin burtur úr ongum. Fyrst síggja vit, at kunngerð nr. 35 frá 1. juni 2004 kemur sum ketta úr høvdatrog 1½ ár eftir, at § 60, stk. 1, nr. 9 verður strikað, hóast ongin sum helst munur er á innihaldinum í hesari kunngerðini í mun til ta kunngerðina, sum verður avloyst.

Síðani er vert at leggja merki til, at tann 29. oktober 2004 leggur landsstýrismaðurin fram uppskot til løgtingslóg um broyting í løgtingslóg um landsskatt og komunuskatt, har § 33, nr. 17 í skattalógini ætlandi skal orðast soleiðis: “14% av veiðuinntøkuni og annað mangt gjørt upp eftir § 25a, stk. 3-7. Tann parturin av inntøkuni frá fiskiskapi, sum er hægri enn 470.000 kr., verður ikki lækkaður.” Hendan broytingarlóg verður samtykt og endar við at fáa heitið Løgtingslóg nr. 88 frá 20. desember 2004, og hevur hon gildi frá 1. januar 2005.

Tað, sum er serligt við hesari løgtingslóg nr. 88 frá 20. desember 2004, er, at nú verður serligi fiskimannafrádrátturin tikin úr kunngerðini og settur beinleiðis í skattalógina. Í almennu viðmerkingunum til broytingarlógina stendur m.a. hetta brotið: *Við hesum uppskoti verður mælt til, at fiskimannafrádrátturin verður lækkaður frá 15% til 14%. Eisini verður mælt til, at galdandi hámark á 500.000 kr. av inntøkuni hjá fiskimonnum verður lækkað frá 500.000 kr. til 470.000 kr. Mett verður, at heimildin hjá landsstýrismanninum við kunngerð at áseta skatt í galdandi lóggávu er óheppin, og tí verður mælt til, at heimildin verður strikað.*

Kærumboðið hevur ta áskoðan, at óheppin í hesum sambandi merkir “ólóglig”.

Samanumtikið verður gjørt galdandi, at kærarin hevur rætt til 15% sjómannafrádrátt roknaðan av allari inntøku hansara í 2003 og 2004, og kærumboðið vísir annars til somu pástandir, sum førdur eru fram yvir fyri Kommunalu Skattakærunevndini. Kommunala Skattakærunevndin tekur í roynd og veru ikki støðu til málið, og er hetta greitt brot á kap. 3 í løgtingslóg nr. 169 frá 30. desember 1997 um Toll- og Skattafyrisiting.

TAKS førir fram, at kunngerð nr. 117 frá 14. desember 2000 um avmarking av frádrátti var í gildi, líka til hon varð sett úr gildi við kunngerð nr. 35 frá 1. juni 2004. Tað er sostatt einki

tíðarskeið, har ikki onnur kunngerðin er galdandi. TAKS vísir til, at § 60, nr. 9 og § 33, nr. 17 regulera sama evni, og tað er einki í broytingini, sum gevur ábendingar um, at avmarkingin í frádráttinum fellur burtur við broytingini. Við hesi grundgeving noktar TAKS at broyta álíkingarnar fyri inntøkuárin 2003 og 2004.

Avgerðin frá Skatta- og avgjaldskærunevndini.

Spurningurin er, um kunngerð nr. 117 frá 14. desember 2000 um avmarking í frádrátti í inntøku frá fiskiskapi, hevur heimild í skattalógini, aftaná at § 60, stk. 1, nr. 9 í skattalógini verður strikað.

Sambært legalitetsprinsippinum skal ein kunngerð hava heimild í lóg fyri at vera galdandi/lóglig.

Við løgtingslóg nr. 92 frá 5. desember 2002 um broyting í løgtingslóg um landsskatt og kommunuskatt, verður § 60, stk. 1, nr. 9 strikað, og § 33, nr. 17 verður sett inn, sum ásetir, at 15% av veiðuinntøkuni o.a.m. gjørd upp eftir § 25a, stk. 3-7, skal dragast frá, tá inntøkan verður uppgjørd. Landsstýrismaðurin kann tó í kunngerð áseta, at tann parturin av inntøkuni frá fiskiskapi, sum er hægri enn kr. 500.000, ikki verður lækkaður.

Heimildin til at áseta reglur í kunngerð, sum avmarka frádráttin í inntøku frá fiskiskapi, verður soleiðis ikki strikað, men hon verður flutt frá § 60, stk. 1, nr. 9 til § 33, nr. 17. Í tí tíðarskeiði, kunngerð nr. 117 frá 14. desember 2000 um avmarking í frádrátti í inntøku frá fiskiskapi er galdandi, kann tí vísast á eina formliga lógarreglu, sum er heimild fyri hesi kunngerð. Hetta er avgerandi, og landsstýrismaðurin hevur tí ta neyðugu heimild at áseta avmarking í frádrátti í inntøku frá fiskiskapi, sum gjørt er. Tað er óheppið, at kunngerð nr. 117 frá 14. desember 2000 vísir á § 60, stk. 1, nr. 9, sum heimild fyri kunngerðini, og røtt heimild tí ikki er lýst, men hetta er tó ikki grundarlag fyri at avgera, at kunngerðin ikki hevur heimild.

Kunngerð nr. 117 frá 14. desember 2000 um avmarking í frádrátti í inntøku frá fiskiskapi, hevur tí heimild í § 33, nr. 17 í skattalógini, aftaná at § 60, stk. 1, nr. 9 í skattalógini verður strikað.

Viðvíkjandi spurninginum, um tað er í stríð við § 43 í grundlógini og § 41 í stýrisskipanarlógini at leggja rættin til at áseta avmarking av frádráttinum av inntøku í kunngerð, sum fyrst er gjørt í § 60, stk. 1, nr. 9 og síðani í § 33, nr. 17 í skattalógini, viðmerkir Skatta- og avgjaldskærunevndin, at kompetansan at prøva tað lóggevandi valdið óivað liggur hjá dómstólunum. Í samband við at nevndin tekur støðu til avgerðir frá undirliggandi myndugleikum á skattaøkinum, hevur nevndin tó ikki skyldu at fylgja lógum ella greinum í lógum, sum eru eyðsæð í stríð við § 43 í grundlógini og § 41 í stýrisskipanarlógini, og nevndin skal her vísa til legalitetsprinsippið. Nevndin skal tí taka støðu til, um delegatióin í omanfyrenevndu § 60, stk. 1, nr. 9 og § 33, nr. 17 í skattalógini eyðsæð er í stríð við § 43 í grundlógini og § 41 í stýrisskipanarlógini.

§ 41 í løgtingslóg nr. 103 frá 26. juli 1994 um stýrisskipan Føroya (stýrisskipanarlógin) ásetir, at eingin beinleiðis ella óbeinleiðis skattur má verða álagdur, broyttur ella avtíkin uttan við løgtingslóg.

§ 43 í lov nr. 169 fra 5. juni 1953 Danmarks Riges Grundlov (grundlógin) ásetir, at “Ingen skat kan pålægges, forandres eller ophæves uden ved lov; ej heller kan noget mandskab udskrives eller noget statslån optages uden ifølge lov”.

I fyrrverandi § 60, stk. 1, nr. 9 og § 33, nr. 17 í skattalógini er tað lagt út til landsstýrismannin at avgera, um frádrátturin í veiðuintøku skal avmarkast til inntøku, sum ikki er hægri enn kr. 500.000.

Hóast lógin greitt ásetir, hvat kann ásetast í kunngerðini, hevur ásetingin í kunngerðini eina broyting við sær í mun til skattalógina, tí tann frádrátturin, sum er sambært lógini, verður avmarkaður í kunngerðini. Rætturin til at avgera, um hendan broyting av lógini skal gjøgnumførast, er lögð út til landsstýrismannin.

Hóast tað her ivaleyst er talan um útdelegering av lóggevandi kompetansu, og at tað er óheppið at lóggeva á hendan hátt á skattaøkinum, er tað tó ikki víst, at útdelegeringin er í stríð við § 43 í grundlógini og § 41 í stýrisskipanarlógini. Delegatiónsforboðið er sambært praksis frá Hægsta Rætti ikki so avgjørt, sum tað er orðað í grundlógini og stýrisskipanarlógini.

Vísast kann á dóm frá Hægsta Rætti frá 15. desember 2006, sum er almannakunngjørdur við U.2007.788H. Her kom Hægsti Rættur fram til, at útdelegeringin í satsreguleringslógini av kompetansuni at áseta nærri reglur fyri, hvussu satsreguleringsprosentin viðvíkjandi regulering av veitingarinntøkum m.v. (overførselsindkomster) skal roknast, ikki var í stríð við delegatiónsforboðið í § 43 í grundlógini.

Og somuleiðis kann vísast á dóm frá Hægsta Rætti frá 4. november 1982, sum er almannakunngjørdur við U.1983.8H um áseting av avmarking av rættinum hjá kommanditistum at avskriva í einum rundskrivi frá “statsskattedirektoratet”. Vísast kann eisini á dóm frá 29. juni 1993, almannakunngjørdur við Tfs 1993,115 og dóm 20. apríl 2004, almannakunngjørdur við U.2004.1828H, har Hægsti Rættur kemur fram til, at tað ikki er í stríð við § 43 í grundlógini at uppkrevja gebyr uttan heimild í lóg.

Hartil kemur, at delegatiónin í fyrrverandi § 60, stk. 1, nr. 9 og § 33, nr. 17 í skattalógini er ógvuliga greið og avmarkað, og tað er tískil eingin ivi um, at ásetingin í kunngerðini er í tráð við ætlanina hjá tí lóggevandi valdinum.

Mett verður tí, at tað ikki er eyðsæð, at delegatiónin er í stríð § 43 í grundlógini og § 41 í stýrisskipanarlógini.

Skatta- og avgjaldskærunevndin hevur avgjørt at staðfesta avgerðina hjá Kommunalu Skattakærunevndini um, at álíkningarnar av kæraranum fyri árin 2003 og 2004 eru gjørdar sambært táverandi ásetingum í lóg og kunngerðum. Vísast kann á, at kunngerð nr. 117 frá 14. desember 2000 um avmarking í frádrátti í inntøku frá fiskiskapi, hevur heimild í § 33, nr. 17 í skattalógini, aftaná at § 60, stk. 1, nr. 9 í skattalógini verður strikað, og at tað ikki eyðsæð er í stríð við § 43 í grundlógini og § 41 í stýrisskipanarlógini at leggja rættin til at áseta avmarking av frádráttinum av inntøku í kunngerð, sum tað er gjørt í fyrrverandi § 60, stk. 1, nr. 9 og síðani í § 33, nr. 17 í skattalógini.